

Rešenja zadataka (Grupa 1.)

1. Jednačina prave kroz tačke A i B je

$$\frac{x-3}{1-3} = \frac{y-2}{1-2},$$

odakle se (izjednačavanjem prethodnog izraza sa t) dobija parametarski oblik jednačine te prave

$$x = 3 - 2t, \quad y = 2 - t.$$

Ako uvrstimo tačku A u ovaj izraz imamo

$$3 = 3 - 2t, \quad 2 = 2 - t,$$

odakle sledi $t = 0$, a ako uvrstimo tačku B imamo

$$1 = 3 - 2t, \quad 1 = 2 - t,$$

odakle dobijamo $t = 1$, pa je parametrizacija duži AB

$$x = 3 - 2t, \quad y = 2 - t, \quad 0 \leq t \leq 1.$$

Odavde je

$$ds = \sqrt{\dot{x}^2 + \dot{y}^2} dt = \sqrt{(-2)^2 + (-1)^2} dt = \sqrt{5} dt$$

i

$$\int_C (x - y) ds = \int_0^1 ((3 - 2t) - (2 - t)) \sqrt{5} dt = \sqrt{5} \int_0^1 (1 - t) dt = \sqrt{5} \left[t - \frac{t^2}{2} \right]_0^1 = \frac{\sqrt{5}}{2}.$$

2. Iz

$$\frac{dx + dy + dz}{2y - z + z - x + x - 2y} = \frac{dx}{2y - z},$$

tj.

$$\frac{dx + dy + dz}{0} = \frac{dx}{2y - z},$$

dobijamo

$$dx + dy + dz = 0.$$

Integracijom poslednje jednakosti dobijamo jedan prvi integral datog sistema $x^2 + y^2 + z^2 = C_1$.

Iz

$$\frac{xdx + ydy + zdz}{2xy - xz + yz - xy + xz - 2yz} = \frac{dy}{z - x},$$

tj.

$$\frac{xdx + ydy + zdz}{y(x - z)} = \frac{dy}{z - x},$$

dobijamo

$$xdx + 2ydy + zdz = 0.$$

Integracijom poslednje jednakosti dobijamo drugi prvi integral datog sistema $x^2 + 2y^2 + z^2 = C_2$.

Sada je opšte rešenje datog sistema diferencijalnih jednačina:

$$x^2 + y^2 + z^2 = C_1, \quad x^2 + 2y^2 + z^2 = C_2.$$

3. Polje $\vec{A}$ možemo zapisati kao

$$\begin{aligned} \vec{A} &= \left(\frac{\partial}{\partial x}(x^2z^2 + y^2z^2 + z^4), \frac{\partial}{\partial y}(x^2z^2 + y^2z^2 + z^4), \frac{\partial}{\partial z}(x^2z^2 + y^2z^2 + z^4) \right) \\ &= (2xz^2, 2yz^2, 2x^2z + 2y^2z + 4z^3). \end{aligned}$$

Fluks datog vektorskog polja je (primenjujemo formulu Gaus-Ostrogradskog)

$$\begin{aligned} \Phi_{\Gamma}(\vec{A}) &= \iint_{\Gamma} 2xz^2 dydz + 2yz^2 dzdx + (2x^2z + 2y^2z + 4z^3) dxdy \\ &= \iiint_T \left(\frac{\partial}{\partial x}(2xz^2) + \frac{\partial}{\partial y}(2yz^2) + \frac{\partial}{\partial z}(2x^2z + 2y^2z + 4z^3) \right) dxdydz \\ &= \iiint_T (2z^2 + 2z^2 + 2x^2 + 2y^2 + 12z^2) dxdydz = 2 \iiint_T (x^2 + y^2 + 8z^2) dxdydz. \end{aligned}$$

Ovde je sa Γ označena data sfera, a sa T njena unutrašnjost (uključujući i granicu),

$$T : x^2 + y^2 + z^2 \leq 1.$$

Prelaskom na sferne koordinate

$$x = \rho \cos \varphi \sin \theta, \quad y = \rho \sin \varphi \sin \theta, \quad z = \rho \cos \theta,$$

telo T transformišemo u telo

$$U : \rho^2 \leq 1,$$

pri čemu dobijamo granice $\rho|_0^1$, $\varphi|_0^{2\pi}$, $\theta|_0^{\pi}$, a jakobijan je $J = \rho^2 \sin \theta$.

Dalje je

$$\begin{aligned} \Phi_{\Gamma}(\vec{A}) &= 2 \iiint_T (x^2 + y^2 + z^2 + 7z^2) dxdydz = 2 \iiint_U (\rho^2 + 7\rho^2 \cos^2 \theta) \cdot \rho^2 \sin \theta d\rho d\varphi d\theta \\ &= 2 \int_0^{2\pi} d\varphi \int_0^{\pi} (1+7 \cos^2 \theta) \sin \theta d\theta \int_0^1 \rho^4 d\rho = 2\pi \int_0^{\pi} (1+7 \cos^2 \theta) \sin \theta d\theta \\ &= 2\pi \cdot \varphi|_0^{2\pi} \cdot \int_1^{-1} (1+7t^2)(-dt) \cdot \left. \frac{\rho^5}{5} \right|_0^1 = 2\pi \cdot 2\pi \cdot \int_{-1}^1 (1+7t^2) dt \cdot \frac{1}{5} = \frac{4\pi}{5} \cdot 2 \int_0^1 (1+7t^2) dt \\ &= \frac{8\pi}{5} \left[t + 7\frac{t^3}{3} \right]_0^1 = \frac{16\pi}{3}. \end{aligned}$$

4. Koriste se formule za rotor i divergenciju vektorskog polja. Dobija se $\text{rot } \vec{v} = 0$ i $\text{div } \vec{v} = 20x^3y \neq 0$, kad god je $x \neq 0$ i $y \neq 0$. Dakle, polje je potencijalno.

Rešenja zadataka (Grupa 2.)

1. Imamo da je $\int_C (y - x) ds = -\int_C (x - y) ds = -\frac{\sqrt{5}}{2}$, na osnovu rezultata istog zadatka za 1. grupu i činjenice da krivolinijski integral 1. vrste ne zavisi od orijentacije krive.
2. Opšte rešenje datog sistema diferencijalnih jednačina je:

$$x^2 + y^2 + z^2 = C_1, \quad x^2 + y^2 + 2z^2 = C_2.$$

Dobija se na sličan način kao u zadatku **2.** za 1. grupu. U odnosu na taj zadatak ovde smo zamenili: x sa y , y sa z i z sa x .

3. Ako se u ovom zadatku zameni: x sa y , y sa z i z sa x , zadatak se svodi na isti zadatak 1. grupe, pa je rešenje $\frac{16\pi}{3}$.

4. Koriste se formule za rotor i divergenciju vektorskog polja. Dobija se $\text{rot } \vec{v} = 0$ i $\text{div } \vec{v} = 90x^8y \neq 0$, kad god je $x \neq 0$ i $y \neq 0$. Dakle, polje je potencijalno.